СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 285. Джерзі Сити, Н. Дж., пятниця 8-го грудня 1939. No. 285. Jersey City, N. J., Friday, December 8, 1939. VOL. XLVII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1010. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

РУЗВЕЛТ ШЛЕ БАЖАННЯ ФІНСЬКОМУ ПРЕЗИДЕНТОВІ

ВАШИНГТОН. — З нагоди 22-літньої річниці існування самостійної Фінляндії президент Рузвелт вислав на руки фінського президента Калія щирі побажання, щоб ті тяжкі дні, які нині навістили Фінляндію, не тревали довго, а щоб вільна Фінляндія скоро знов вернулась до мирного, нормального життя. В урядових колах є рішення помагати Фінляндії всіми можливими засобами, з виключенням мілітарної сили. Незабаром Фінляндія дістане від Америки велику фінансову поміч, з призначенням зужити її на внутрішні гуманітарні цілі.

ДЮІ ВИГОЛОСИВ ПЕРШУ ПРЕЗИДЕНТСЬКУ ПРОМОВУ.

МІНЕАПОЛІС. — Томас Дюі виголосив свою першу програмову промову, у звязку з його заходами здобути кандидатуру на президента в наступних виборах. У тій промові Дюі закликав американську суспільність стрясти з себе почуття дефітизму, себто такого духового почуття, яке згори підказує чоловікові не братися за щонебудь, бо з того нічого не вийде. Таке почуття в Америці викликує теперішній уряд, говорив Дюі. Він заключав, що добробут в Америці не повернуть ніякі економічні чи соціяльні кличі, тільки увільнення американської індивідуальної підприємчивости й енергії, що тепер спутана розпорядками уряду.

ПРОМИСЛОВЦІ ПРОТИ ОБМЕЖЕНЬ УРЯДУ.

НЮ ЙОРК. — Три тисячі представників промислу мали свої наради в готелі Астор і висказувалися за те, щоб уряд перестав втручатись у приватну ініціятиву бизнесу, бо лиш та ініціятива може видобути Америку з теперішної депресії та привернути добробут. З цією приватною ініціятивою звязаний не лише добробут Америки, але також цивільні свободи, говорили бесідники.

ЗАМОРДОВАНО СЕКРЕТАРЯ НІМЕЦЬКОГО КОНСУЛЯТУ.

НЮ ЙОРК. — Невідомі справники замордували, побиваючи на смерть, секретаря німецького консуляту, д-ра Вальтера Енгельберга. Цього вчинку вони довершили вночі в його приватнім помешканні в Брукліні. Поліція знайшла побитого трупа в ліжку. Відразу на місце морду прибули федеральні агенти та розпочали енергійні розшуки вбивників. Д-р Енгельберг був нежонатим чоловіком, проте мав гарно умебльований дім.

СТАЛІ ЛЕТИ ДО ЕВРОПИ.

НЮ ЙОРК. — Летнича лінія „Пен Америкен Ервейс" розпочала цього дня правильні лети своїх пасажирських літаків до Европи. До цеї служби вона матиме шість великих пасажирських літаків. Вони будуть відїздити з Ню Йорку, з летовища Ля Гвардії, до столиці Португалії, Лісбони.

АМБАСАДОР КЕНЕДІ ПРО НАСТРОЇ В АНГЛІЇ.

НЮ ЙОРК. — На святочні ферії прибув додому американський амбасадор до Лондону, Джозеф Кенеді, і дав газетярам деякі відомости про Англію. Він казав, що в Англії люди дивуються, що думають американці, коли кажуть, що симпатизують з англійською справою, але самі до війни на поміч Англії не хочуть. Це так виглядає, кажуть англійці, немов американці показують язик ворогам Англії, але вдарити тих ворогів не хочуть. Проте в Англії не надіються, що Америка піде до війни, говорив Кенеді.

ДАЄС ХОЧЕ КЛИКАТИ НА ПЕРЕСЛУХАННЯ ТРОЦЬКОГО.

ОРЕНДЖ (Тексас). — Конгресмен Даєс заявив, що він задумує покликати на переслухання свого комітету Льва Троцького, щоб добути від нього відомості про ширення комунізму по чужих краях та про заходи Сталіна знищити західню цивілізацію. Даєс хоче також кликати на переслухання мексиканського „лівого" маляра, Дієгу Рівера.

„ЗАГУБЛЕНИЙ" ПОЕТ ЗНАЙШОВСЯ.

НЮ ЙОРК. — По 16 роках знайшовся поет Франсіс Карлин, який колись у літературних колах робив великі надії. Опублікувавши своїх кілька поем 16 літ тому, він нагло зник і затер за собою всякі сліди. Що з ним сталось, не знав ніхто. Тепер він знов появився і вийшло на верх, що 16 літ тому він нагло почув у собі голос довершити одну працю, звану „Біблійну конструкцію". Вслід за тим він покинув своє заняття, яке він тоді мав, як наглядач одного поверху в департаментовім склепі Мейсі в Ню Йорку, і почав працювати над своєю працею. Та праця майже на укінченні, але він має довги і не має грошей на прожиток, щоб її закінчити. Він шукає тепер праці помивача посуди, або десь якогось сторожа за $10 до $12 тижнево, щоб ту свою довголітню працю викінчити.

СПІШАТЬСЯ З СВЯТОЧНОЮ ПОЧТОЮ ДО ЕВРОПИ

Почтові посилки, призначені для доручення в Европі перед Різдвом, повинні бути в почтовім уряді перед кінцем цього тижня.

А ВИ БАЧИЛИ АНГЕЛА?

Начальник продажу різдвяних значків у Нюбері, Савт Каролайна, дістав від одного покупця жалобу, що ангел, нарисований на значках, не виглядає йому на ангела. Урядник відіслав жалобу до артиста Роквела Кента, що нарисував цей значок. Артист відповів: „А ви бачили коли ангела?"

НЕ ТАК СТРАШНО, ЯК МАЛЮЮТЬ

До поліційної стації в Бронксі, в Ню Йорку, прийшла телефонова вістка: „На хіднику на Алертон Евеню лежать шість тіл." Поліція відразу вислала туди поліційне авто. На поданій вулиці справді знайдено шість тіл, але не людських: свинячих. Віддали їх до департаменту санітації.

ДО ТЮРМИ ЗА БИТТЯ СОБАК

Суд у Бриджпорті, Ню Джерзі, засудив Френка Луира на гривну в сумі 50 долярів за те, що він побив на смерть дві собаки, що йому не дали спати безперервним гавканням. Засуджений не мав грошей на заплачення кари й пішов до вязниці.

РОБІТНИК МАЄ СПАТИ В ТЮРМІ

Стейтовий суд у Мисула, Монтана, засудив механіка Джова Бенингера за биття своїх дітей на 4 місяці вязниці. Його хлібодавець зявився на суді й запевнив суддю, що він не має кращого робітника від Джова та що без нього фабрика не може обійтися. Суддя приказав Бенингерові працювати в день у фабриці, але кожного вечора йти спати до вязниці.

ПОЛЯКИ ВІДНОВИЛИ ДАВНЮ РЕВОЛЮЦІЙНУ ОРГАНІЗАЦІЮ

ПАРИЖ. — На окупованих німцями польських землях зачала терористичну акцію Польська Організація Війскова (П. О. В.). Це давня польська революційна організація, що вела терористичну акцію, звернену проти Росії. Тепер її відновлено. Її ділом, як подає польська інформаційна служба, мав бути недавній невдалий замах на життя Артура Грейзера, губернатора познанської провінції. Вона вбила між іншими у Варшаві німецького полковника, коли виходив з помешкання. Польські джерела подають, що Ґештапо розстріляло за це вбиття всіх мешканців цього дому, включно до жінок і дітей. Тепер, як кажуть поляки, польські революціонери вбивають німців уже в такий спосіб, щоб не було ніякого сліду, себто забирають убитих з собою і спрямовують їх в такі місця, щоб німці не могли їх знайти. П. О. В. мала втратити чотирьох революціонерів при невдалім замаху на Грейзера. Заповідає, що буде мстились на німецьких окупантах по цілім краю.

ВИБРАЛИ ЄПИСКОПА ЖЕРЕБОМ

Менонітська церква відбула в Ланкастері, Па., вибори єпископа. Вибрано його жеребом у цей спосіб, що на столі зложено пять примірників біблії, з котрих один мав у собі жереб вибору. Кожний з 5 кандидатів узяв зо стола один примірник. Той, що дістав жереб, був проголошений єпископом.

НОТУЮТЬ ЗЕМЛЕТРУС

Сейсмографічна стація Фордгемського університету в Ню Йорку й сейсмографічна стація Вестонської колегії в Вестон, Масачусетс, занотували в понеділок коло пів до четвертої годин рано сильні потрясення землі на віддалі понад 2,000 миль. Землетрус трапився мабуть у середущій Америці.

ГРІМ УБИВ УКРАЇНЦЯ.

Грім убив на місці Олексу Пихвиля з Веланду, Онт., літ 40, як ішов до праці в місцевій фабриці. Оставив жінку й троє дітей.

ПОЧАЛИ НАУКУ ПРО ПОЛОВІ СПРАВИ.

В середніх школах у Йорк Тавншип, що обіймає повіт кругом Торонта, почали цього року навчання предметів, що відносяться до полових справ і соціяльних хоріб. Всі ученики від третього року середньої школи будуть побирати науку в тій важній справі.

„СПАСАЙТЕ ДУШІ" З БОЛОТА

На подвірю за одною школою в Олбані, Ню Йорк, застряг у болоті поліційний автомобіль. Прийшлося поліцаям висилати радіом депешу по рятунок, так зване „Ес-О-Ес" (рятуйте наші душі). Поліція вислала вантажне авто, яке витягнуло поліцаїв з болота.

ЩАДЯТЬ ВОДУ НА КУПЕЛЯХ

Дирекція публичних робіт у Джерзі Сиτі взиває населення міста щадити воду, з огляду на посуху. Радить не купатися частіше, як один раз на тиждень.

ВПЛИВ ВІЙНИ НА МОДУ

Фабриканти мужеських капелюхів постановили, щоб з огляду на подорожіння шовку внаслідок війни на Далекому Сході давати до цих капелюхів у 1940 році бинди, на одну восьму цаля вужчі, як були цього року.

ВІДКРИЛИ ПЯТЬ НОВИХ „БІЛИХ КАРЛИКОВИХ ЗІР"

Гарвардська астрономічна обсерваторія в Кеймбриджу, Масачусетс, відкрила пять „білих карликових зірок". Досі бачили таких звізд кільканадцять. Кажуть астрономи, що ці зорі складаються з такого густого матеріялу, що кожний кубічний цаль матерії такої зірки важить кілька тон.

КООПЕРАЦІЯ.

Пятьсот майнерів з Майнерсвилу, Па., взялися вести покинуту копальню вугля кооперативним способом. Під проводом Фредерика Трефорда, єпископального священика, перевели вони свій плян зовсім удало. На світлині: виплата тижневої заплати, що виносить коло $60,000.

СОВЕТИ НАТИСКАЮТЬ НА РУМУНІЮ

МОСКВА. — Орган Комінтерну, „Комуністичеckій Інтернаціонал", помістив статтю А. Степанова, звернену вцілості проти теперішньої політики Румунії, що ніби йде на ланцюху „французької буржуазії" й американської „фінансової оліґархії", а проти інтересів краю, які наказували б Румунії бути в тісній дружбі з Советами. В статті підкреслюється, що в Румунії крайня нужда, що там є навіть застій у нафтовій промисловості, бо це не є на руку чужинецьким капіталістам, щоб такий промисл процвитав. Бо як він підупадає, то вони можуть дістати концесії на експльоатацію за пусі гроші. Стаття звертається до комуністів і робітництва в Румунії з відозвою зачати організувати „боротьбу робітників з усіми ворогами робітничої кляси", щоб таким чином „визволити румунські маси від великанського визиску".

Один вихід — договір із Советами.

Орган Комінтерну дає ще румунському урядові нагоду вийти з цеї катастрофи. Дораджує йому піти слідом Латвії, Естонії й Литви, якщо не хоче знайтися в такому положенні, в якому знайшовся фінський уряд, що не хотів послухати Москви. Отже требаб Румунії негайно заключити з Советами договір взаємної допомоги, а перестати бути іграшкою в руках аліянтів.

Знов за Басарабію і меншини.

Згадана стаття підкреслює, що в Басарабії існують нестерпні економічні відносини та що населення терпить від хворіб. Далі згадується про терпіння національних меншин.

РУМУНІЯ ГОТОВА ДО ПЕРЕГОВОРІВ.

БУКАРЕШТ. — Урядові кола заявляють, що Румунія готова кожної хвилини до переговорів із Советами, якщо ними не буде нарушена незалежність Румунії, а далі її невтральність і цілість її території. Далі сказано, що національні меншини мають тепер у Румунії більші права, ніж у якійнебудь іншій країні.

НЕ БУДЕ СПРОТИВУ ЧЕРЕЗ БАСАРАБІЮ.

БУДАПЕШТ. — Тут переконані, що коли Совети зажадають звороту Басарабії у рішучій формі, Румунія не буде ставити ніякого опору і край віддасть.

СОВЕТИ ПРО УСПІХИ В ФІНЛЯНДІЇ.

МОСКВА. — Советські военні комунікати подають, що советські війська наступають на фінське місто Вікборг з трьох сторін та що вони перервали фінську оборонну лінію, т. зв. Лінію Манергайма.

АНГЛІЯ ДОПОМАГАЄ ФІНЛЯНДІЇ.

ЛОНДОН. — Англія висказала словами своє обурення з приводу нападу Советів на Фінляндію, а тепер висилає Фінляндії літаки і газоліну.

НІМЕЧЧИНА ВІДЧУВАЄ БЛЬОКАДУ.

БЕРЛІН. — Німецький вивіз товарів цілком занепав. У яких 100 світових пристанях є німецькі кораблі з товарами, яких не можуть збути, або які сконфісковані. А склади з товарами, що призначені на вивіз, а є в Німеччині, є завалені. Продукція цих товарів припинена. Міліони людей без роботи. І нема приходів із заграничної торговлі. Отсе є тепер економічне положення, над якого розвязкою ломлять собі тепер у Німеччині голови найвизначніші економісти.

ЗАМІСЦЬ ПОЛЬСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ — ЛИТОВСЬКИЙ.

ВИЛЬНО. — Дня 15. грудня замикають у Вильні польський університет, щоб на його місці відчинити з днем 15. січня литовський університет. Давні студенти зможуть докінчити студії в новім університеті. Але будуть зміни в професорах. На місце польських професорів прийдуть литовські.

КООПЕРАТИВИ У ЛЬВОВІ.

МОСКВА. — Кооперативні склепи у Львові, яких було 1. листопаду 250, зросли за короткий час до 800.

ГЕН. ГАЛЕР ВИБИРАЄСЯ ДО АМЕРИКИ.

ПАРИЖ. — Польський генерал Галер, що організував в Америці й Франції польські леґіони в 1919 році, мав виїхати у подібній цілі до Злучених Держав і Канади. Відїзд відложено через хворобу.

ФІНСЬКИЙ КОМПОЗИТОР — ЗО СВОЇМ НАРОДОМ.

ГЕЛЬСІНКІ. — І. Сібеліюс, фінський композитор світової слави, відмовився від американської оферти прибути до Злучених Держав і диріґувати орхестрою Ненелел Бродкестинг Компані. Подав у телеграмі, що в години нещастя хоче бути разом з фінським народом, до якого належить і який любить зо щирого серця.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДВІ КУЛЬТУРИ

Минулої неділі вечором виголосив фінляндський премієр Рісто Рити радіовий заклик до світу в справі війни Росії проти Фінляндії. Говорив він спокійним, рівним тоном, без вигуків, окриків, здержуючи обурення, жалю, чи яке інше. Представляв просто через подання фактів відношення між Фінляндією й Росією в минулому й теперішньому. Не робив з фактів висновків, лишаючи це своїм слухачам.

Большевицький уряд Росії радіового заклику до світу не давав. Цілому світові впало в вічі, що російський уряд майже обмежився до пропаганди в нутрі власної держави. Поза границі виходила ця пропаганда лише мимоходом.

Другим явищем, що впало в вічі цілому світові, це засоби, чи властиво тон, цеї пропаганди. Большевицький уряд устами своїх лідерів та ґазетними статтями своїх пресових органів повів проти фінського уряду завзяту кампанію, в котрій називав учинки фінського уряду такими словами: мерзена провокація, гнилі провокаційні напасті, божевільний експансіонізм, безмірна безличність, божевільна впертість, злобний наклеп, побренькування шаблею, саботаж, імперіялістичні забаганки розтягнути Фінляндію аж до гір Уралу...

Уряд Фінляндії большевицькі урядові органи й ґазети називали катами й визискувачами, шовіністами, кровожадними бестіями, низькими політиканами, блазнями, кукурікаючими півнями, льокаями, маріонетками, вючимся травним гаддям, пажорами, скаженими собаками, паршивими псами, найманими бандитами, імперіялістичними бестіями, бестіяльськими вбивниками, політичним погноєм...

Читаючи такі визвиска, світ не може не поставити собі певних питань. Першим питанням, очевидно, буде: котра з тих двох поведінок є поведінка людей, що вірять у слушність своєї справи? Отже, як поводиться людина, що вірить у справедливість свого наставлення й акції? Чи така людина буде говорити спокійно, фактами, чи така людина буде говорити без фактів, а з густою лайкою?

Крім цих питань політичної натури про дану ситуацію є ще питання культури: чому саме фінський уряд, звертаючися чи до фінів, чи до чужинців, уживає одного способу й тону, а большевицький уряд знов зовсім іншого тону? Багато людей думають, що й кожний з них уживає таких засобів і такого тону, які підходять найкраще до душі даного уряду і які, на думку уряду, підходять найкраще то тих, до котрих даний уряд звертається. Отже, на думку фінляндського уряду, найкраще до людей промовляє „фактичний", спокійний, поважний тон; на думку московського уряду — лайливий крик без фактів. Зрівнявши з собою ці два способи пропаганди, світ набрав переконання, що у війні Росії й Фінляндії стерлися між іншим теж дві національні культури.

РЕЗОЛЮЦІЇ

ВИСЛАННИКІВ АМЕРИКАНСЬКО - УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ, УХВАЛЕНІ НА ВОСЬМІМ КОНГРЕСІ „ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ" В НЮ ЙОРКУ 2. ГРУДНЯ 1939.

І. Відношення до Злучених Держав.

Злучені Держави є для американських громадян українського походження, а також і для того малого числа українців, що тут живуть, а ще не мали змоги стати повноправними громадянами краю, тою землею, якої поступ, розвій і добробут є їхнім поступом, їхнім розвоєм і їхнім добробутом. Тому бути тій землі вірним і оборонити її інтереси й ідеали є для них природнього і самозрозумілою річчю.

II. Відношення до України й українського народу.

Україна це та, ще досі поневолена земля в Европі, з якої походить американсько-українська іміґрація. Це рідний край батьків і матерей тих американців, у яких жилах пливе українська кров. Допомогти тому краєві визволитися з неволі наїзників, значить причинитись до того, щоб в одному з найбагатших країв світу український нарід не потребував гинути міліонами за те, що не хоче годитися з терором і насильством. Допомогти 45 міліонам українців в Европі стати самостійним і незалежним народом, значить допомогти зліквідувати одно з найбільших світових насильств. А таку допомогу організувати і давати, значить добре розуміти і глибоко відчувати ті вселюдські ідеали свободи, з яких зродились і на яких виростали Злучені Держави Америки.

III. Відношення до воєнного конфлікту в Европі.

Новий воєнний конфлікт в Европі був неминучий, бо минула світова війна не закінчилася справжнім замиренням і перемогою тих справедливих принципів, які проголосив американський президент Вилсон в імені Злучених Держав. Якщо ті принципи, зокрема принципи про самовизначення народів, не будуть пошановані тими, що закінчуватимуть теперішній воєнний конфлікт, далі не буде спокою в Европі, ні в світі. Теперішня війна в Европі це в першу чергу боротьба за владу і світові впливи. Маючи це на увазі, вважаємо, що буде краще для обидвох воюючих сторін і для цілого світу, коли в цьому конфлікті вийдуть переможні принципи справжньої демократії, над комунізмом, фашизмом і націзмом, бо в засаді демократія дає людству ще найпевнішу ґарантію дальшого розвою культури і цивілізації, соціяльної справедливости та національної, релігійної й політичної свободи.

Політика уряду, що старається не допустити до того, щоб Злучені Держави були втягнені в европейську війну, заслугує на признання і попертя. Вона не тільки відтягає край від воєнного лихоліття, але обезпечує Злученим Державам те почесне завдання, яке їм готово припасти, коли треба буде воюючих помирити і подбати про такий лад в Европі чи світі, що приніс би людству справжній мир.

IV. За вільну, незалежну і соборну Україну.

Ідеалом українського народу є мати Велику Україну, себто власну, самостійну державу на тій землі в Европі, яка споконвіку була українською і на якій і тепер українська людність становить подавляючу більшість. Щоб цей ідеал осягнути, українські маси підняли на тих землях в часі першої світової війни і по ній революційний зрив, обняли державну владу і проголосили законодатним шляхом одну, незалежну і соборну Українську Републику. Повалення цеї держави було актом насильства, перемогою брутальної сили над правом і справедливістю. Оте насильство існує на українських землях до сьогодні, бо до сьогодні є ті землі під чужими, окупантськими владами і такими режимами, що побудовані на ідеольоґії, противній духові українськоо народу. Окупантами українських земель являються тепер Мадярщина, Румунія і Німеччина та найбільший з окупантів, Союз Соціялістичних Совєтських Републик, що заграбав величезну більшість української території, на якій живе збитою масою понад 40 міліонів українських людей. А створена Совєтами т. зв. „Радянська Україна" не є по своєму державному устрою, духові й владі твором українського народу, а тільки диктатурою окупаційної, московської, большевицької влади, насильством червоної Москви над Україною й українським народом.

V. Всеукраїнський Національний Конгрес.

Восьмий Конгрес „Обєднання Українських Організацій в Америці поручає новій екзекутиві скликати Всеукраїнський Національний Конгрес у цілі створення Верховного Репрезентаційного Проводу американських українців, як теж поручає запросити до участи в такому Конгресі канадійських українців.

VI. Поширення „Обєднання".

Восьмий Конгрес „Обєднання" поручає нововибраній екзекутиві поширити „Обєднання", включаючи до нього всі українські парохії, братства, сестрицтва, громадянські клюби й загально всі українські організації, які працюють для національного визволення України.

VII. Інформаційне Бюро.

Восьмий Конгрес „Обєднання" поручає продовжувати працю Інформаційного Бюра у Вашінґтоні аж до скликання Всеукраїнського Національного Конґресу, який у тій справі може заняти відповідне становище.

VIII. За припинення братовбивчої боротьби.

Восьмий Конгрес „Обєднання" звертає увагу на невідповідальні виступи „Січового Клича" (орґанізації Чорноморських Січей) та „Народньої Волі", які то виступи в цю хвилину наносять велику шкоду загальній українській справі, й в імя української справи закликає названі ґрупи припинити братовбивчу боротьбу, бо без того не можлива з ними ніяка спільна оборона змагань українського народу до волі.

IX. Телеграма до президента Френклина Д. Рузвелта.

Американські громадяни українського роду, зібрані на Восьмім Конгресі Обєднання Українських Організацій в Америці, прилучуються цілим серцем до тої акції, якою Ви, Пане Президенте, виявили симпатії Фінляндії, зокрема погоджуються з Вашим „моральним ембарґом", зверненим проти Совєтів, та взивають Вас зірвати всякі звязки з С. С. С. Р. як тюрмою народів. При цій нагоді подаємо до відома, що те, що тепер сталося з Фінляндією, стрінуло Східню Україну тому 20 років, а Західню тому кілька місяців, коли то ці землі впали жертвою брутального совєтського насильства і безправства.

X. Телеграма до фінського посла у Вашінґтоні.

Представники американсько-українського громадянства, зібрані на Восьмім Конгресі Обєднання Українських Організацій в Америці в Ню Йорку 2. грудня 1939, взяли під увагу те, що фінський нарід падає на рідній землі жертвою імперіялізму С. С. С. Р. Конгрес виявив вирази найбільшого подиву для фінського свободолюбного народу за його геройську боротьбу з совєтським насильством. А також візвав українців, що живуть у Фінляндії, щоб разом з фінським народом боронили незалежности краю перед совєтською окупацією і совєтським терором.

ТЕОРІЯ ПРО ЖИТТЄЗДІБНІ НАЦІЇ

Про цю теорію пише французький учений Дж. Г. Росні, член Академії Гонкур, у французькому тижневику „Маріянн" з 8-го листопаду 1939 р.

Автор питає, чи зникнення Австрії, Чехословаччини та вкінці Польщі доказує, що ці нації не були здібні жити й тому мусіли впасти жертвою тоталітарних держав, чи навпаки, вони були життєздібні, сильні й здорові?

На це Дж. Г. Росні так відповідає: „Багато народів зникло впродовж часу, між ними були навіть дуже сильні. Деякі з них пропали наслідком розкладу, другі з таких причин, що й досі покриті тайною, а велике число з них було прямо вимордуване. Могутня перська імперія розвалилася сама собою; Маратон і Саляміна якнайкраще свідчать про це. Олександер (македонський) з малою армією людей, бо всього з 35 до 40 тисяч, знищив цю імперію в двох битвах, що прямо викликає сміх.

„Картагіна була в повному розцвіті, коли вона зударилася з Римом, і цей розцвіт міг би був тривати ще довгий час, колиб Урбс (Рим) не інтервенював. Зусилля Ганнібаля тільки спричинили трагічніший кінець Картагіни.

„Галія була знищена, ще поки вона могла розвинутися в нарід чи конфедерацію. А вона мала всі людські чинники, що заповідали їй гарне існування. Одначе вистарчило, щоб на неї напав Рим, і вона була знищена.

„А Рим? Чого йому бракувало? Чи може „життєвого простору", чи середників до існування? Він утопився в своїх численних підбоях, в своїй розтяжености, внаслідок власної гнилі.

„Що зробили інки, щоб згинути як нарід? Вони чейже творили здорову цілість, зорґанізовану, якій усміхалося довге життя. А проте далися застрашити незнаним для них виглядом коней і незнаною зброєю.

„Ми були свідками, як розпадалась Австро-Угорщина; й ми були між головними її гробокопателями, одначе наші дипльомати не знали, що роблять.

„Еспанія пережила, хоч утратила кольоніяльну імперію, більшу від тої, що її має Велика Британія.

„В загальному, найбільші імперії зникали впродовж часу. А також малі нації підпадали подібній долі, часто через добровільне й ступневе злиття з іншими націями.

„По війні, а головно в найновіших часах, маємо знову появу нових народів; чехи, словаки, карпато-українці та судетські німці, що почали боротьбу між собою. Тим не хочемо заперечувати, що ця збиранина не була життєздатною.

„Як би була крихітка доброї волі, то словаки могли дуже легко добре жити з чехами та карпато-українцями, а без Німеччини і судетські німці булиб сидяли тихо.

„Чехи зуміли створити великий промисл, що знаходив ринки збуту за границею. Вони виявили себе добрими купцями, фабрикантами та рільниками. А ті, що їх обвинувачували, що вони є нездібні правити собою, робили це тому, що так хотіли, щоб чехи такими були. Таксамо хтось мі би закинути нежиттєвість швайцарцям, бельгійцям, голяндцям, шведам, норвежцям і т. д.

„Поляки також показали себе життєздатними. Від 1919 р. вони зробили величезний поступ, прим. створення модерного порту Гдиня. Зударі з меншістю, яку „обробляли" з зовні, можна було полагодити федераційним шляхом. (Не знати, яку саме меншість мав на думці автор. Коли він думе, що її „обробляли" з зовні, то це натяк на німців; а зворот у сторону федерації може відноситися тільки до українців — Ред.).

„Зрештою, це само собою розуміється, що всі словяни повинні створити федерацію між Німеччиною й Росією.

„Одначе ніхто наперед не може сказати, чи така або інша нація є життєздатною, головно, коли та нація молода".

Розуміється, що багато можна додати до тих виводів французького вченого, та ми подали це головно для інформаційної цілі.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

В. Л., Гудсон, Н. Й. — Дякуємо за витинок з совєтської ґазети, який використаємо.

ЯК ПАН ПЕРЕХИТРИВ ДОЩ

Оповідають люди, що колись то жив в однім селі пан, що звався Януарій.

Мав поля небагато, всього тисячу моргів, отже хліба в нікого не просив на передновок. Словом, жив, як усі ті пани жиють, що мають по 1,000 моргів ґрунту.

Та в однім пан Януарій був нерівний іншим панам, а це в тім, що був він дуже хитрий. Куди не повернеться, все до себе пригорне, все для своєї користи приєднає. Та послухайте, яка йому раз пригода сталася.

Заносилося на добрі жнива, але нагло настала посуха і земля прагла дармо дощу. Молився часто пан Януарій, поглядаючи на небо. Але жадна хмарка не показувалась, а хоч часом показалася, то зараз розвіяв її східній вітер. І так було з дня на день.

Що рана приходив гуменний по ключі, а першим питанням Януарія було:

— Ну, як там, Петре, не йде дощ?

— Ні, прошу ласкавого пана.

— Чи хмарно? — питає він знов.

— Погода, прошу ласкавого пана.

— А як сходило сонце?

— На погоду, прошу пана.

— От біда з тою погодою, — нетерпеливився пан.

Вкінці постановив ужити підступу, щоб будь-що-будь звабити дощ. Прикликав, отже візника і каже:

— Іване, нині в осьмій годині запряжеш коні до нового візка; поїдемо до Камяної Волі, отже набери обрoку для коней на цілий день.

— Добре, прошу пана.

Іван хотів взяти плащ від дощу і парасолю, що висіли в сінях на стіні.

— Лиши те, — каже пан — нічого не треба! Уберися в нове убрання, але гумовий плащ лиши. Розумієш?

Точно в осьмій годині заїхав Іван парадним візком, до тепер ще зовсім не уживаним, і сидів на кізлі в синій лібериї з рожевою кокардою при капелюсі, як би на баль, або на весілля, а пан у новім літнім убранню, без плаща і парасолі, сів на візок і крикнув:

— Їдь!

Пан їде та все собі міркує:

— На світі завсіди так буває, що нехай чоловік вибереться з дому в новім убранні і без парасолі, то хоч би не було хмари, то й буде певно дощ, щоб йому напакостити.

До Камяної Волі було добрих чотири милі; отже коли прибули там серед спеки і пороху, на небі не було ще ані хмаринки. Попасли коні, зачали збиратись до дому.

Їдуть назад, а пан усе поглядає на небо, чи не показуються хмари, бо досі скільки разів вибирався без плаща і парасолі, завсіди стрінув його дощ.

Їдуть дальше. Нараз зачали показуватися хмарки, а за хвилину ціле небо покрилося чорними клубами хмар. Вже й зачинає гриміти і блискати. незабаром зачав іти дощ, та лив як з ведра. Не один пан, а й пятнадцять таких панів перемоклоб до ниточки. Втішився пан; байдуже йому, що нове убрання знівечилось. Ото хліб уродиться! — думає.

А ще більше гордий з того, що йому вдалося дощ перехитрити. Звичайно, панська натура.

— А то раз дощ, Іване, — каже пан до фірмана.

— А вже ж, пане.

— А знаєш, хто його спровадив?

Фірман подивився здивовано.

— Не знаю, пане, от дощ...

— Еге, — засміявся пан, — оцей дощ то моє діло, я спровадив його підступом. Недармо я казав не брати парасолі. Але тепер хліб буде!

За пів години, чи як, дощ перестав і небо випогодилось. Пан їде, та все тішиться, що то він мудро дощ перехитрив.

... Та яке було здивування пана, коли, доїжджаючи до свого села, побачив, що дощу було менше і менше, а далі сухісенький порох куриться.

— Що, хлопче, — запитав він пастуха, — чи не було тут дощу?

— Не було, пане! Збиралась велика хмара на заході, але до нас не прийшла; ані краплі дощу не впало.

Що думав дальше пан, можна догадатися, а фірман сказав до себе потихо: Хотів пан дощ перехитрити, тай сам перехитрився!

ФІНСЬКА ЗІРКА: Туулікі Пананен, фінська фільмова зірка, що недавно приїхала з міста Гельсінк до Америки.

ВИКИНУТА З МОРЯ НІМЕЦЬКА МІНА.
Данські жовніри оглядають німецьку міну, що її море винесло на беріг. Їх розсаджують стріляниям з крісів або гармат.

НА РІЖНІ ТЕМИ

КРАСУНЯ, ЧИ КАЛІКА?

В одному шпиталі в Ст. Луїсі доконали лікарі операцію одній китайській жінці на її китайські ноги. Її ноги окалічіли через те, що їх змалку звязували, за загальним тоді китайським звичаєм.

Її родичі звязали їй ногу, щоб вона вважалася за красуню і як така, щоб могла вийти добре замуж. В Америці вона не вважалася за красуню, а за каліку, що потребує операції.

Маємо тут образ різкого противенства двох культур, китайської й американської.

КИТАЙСЬКІ НОГИ.

Коли китайські родичі хотіли зробити свою дівчину красунею, то вони їй, іще малій дитині, звязували пальці ніг так, що менші пальці стопи загнулися під великий палець і стопу й поволі перемінялися наче в клевчики.

Звісно, така людина не могла ходити нормально, а лише дрибоніти дрібненькими кроками. Така жінка робила все враження дрібної наївної дитини, що хоче бути дуже мила. Її каліцька хода при тому давала всім до зрозуміння, що вона мусить бути дуже багата пані, коли їй не треба ходити, як нормальній людині за всякою роботою.

Щоб такій китайці поправити ноги, мусіли лікарі зовсім обрізати на кожній нозі по три пальці, вирізати середні кістки інших пальців, а перші кісточки пальців треба було стягнути назад через підрізування стегенців.

РОДИЧІ Й ДІТИ.

Коли китайка пішла до шпиталю на цю операцію, вона поступила не лише проти китайської традиції, але й волі своїх родичів, котрі певно добре згори знали, які ноги їх дитина буде мати від їх підвязування.

Якби вона так була спиталася своїх родичів перед операцією, чи їй іти на операцію й справляти ногу, сформовану за китайським звичаєм і волею її родичів, і якби так родичі заявилися проти операції, що малаб вона робити? Чи йти на операцію й ломати волю родичів і китайський звичай, чи слухати родичів, держатися китайського звичаю, оставати надалі калікою?

НОГА Й НАЦІЯ.

Вся ця справа з підвязуваними ногами китайок моглаб видатися дрібною справою, що не має ніякого ширшого значіння ні науки для інших людей. Всеж таки варто би застановитися над тим, чи справді не має?

Чи не має це ніякого впливу на інших людей, як вони бачать, що малу дитину, яка хоче бігати, бавитися, вяжеться пальці ніг так, що вона не то бігати, але й ходити не може? Чи не має це ніякого впливу на інших людей, як вони бачать, як дозрілі жінки ходять, як окалічілі діти? Чи не має це ніякого впливу на інших людей дивитися, що шанується жінку, яка через своє каліцтво до поважного ступня здана на працю чужих рук? І чи не має це ніякого впливу на інших людей, коли в їх понятті лучиться в одну цілість каліцтво й красу?

Іншими словами, чи не витискає цього роду трактування великого числа жінок свого тавра й на душу інших жінок і чоловіків і дітей, просто всього народу? Чи не можна, наприклад, у безборонному стані 400 міліонів китайців побачити впливу цеї дрібної ніжки китайської пані-красуні?

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ.

Організаційні збори.

Організаційні збори відділів 73 і 177 УНС, на яких був присутній окружний організатор п. А. Маланчук, відбулись у нас 25 листопаду ц. р. По відкритті зборів забрав слово п. Маланчук і в своїм рефераті вказав причини орґанізаційного застою по місцях. Він наводив факти, що наші люди часто даються втягати до далеко гірших асекураційних товариств, ніж У. Н. Союз, а до Союзу не вступають тому, що нема кому тим активно занятись. При тім бесідник пояснив присутнім усі роди обезпечень в У. Н. Союзі та їх користі. Також заповів, що коли потрібно його помочи в орґанізуванні членів, то він кожної хвилини прибуде. До нашого стейту організатор Маланчук вернеться в половині грудня ц. р.

Д. Лободяк, секр.

ВІНДЗОР, ОНТАРІО.

У другу річницю 341-го відділу У. Н. Союзу.

Старанням 341-го відділу У. Н. Союзу відсвятковано тут 18-го листопаду ц. р. в Українськім Національнім Домі при вул. Оттава другу річницю його існування. До величнього настрою свята причинилося в певній мірі й те, що того вечора відбулося офіціяльне приняття 100 нових членів, котрих приєднано до У. Н. С. впродовж двох останніх місяців. Цей незвичайний успіх у кампанії приєднування членства до віндзорського відділу в 45-літньому ювилейному році УНС треба завдячувати меткому й енергійному новому членові, орґанізаторові УНС на Канаду, гром. Іванові Баєрові.

Програма свята розпочалася спільною вечерою, яку почав о. І. Головка молитвою. До вечері засіло понад 150 осіб, громадян-членів УНС з Віндзору та Дітройту. Д-р А. Вахна, лікар віндзорського відділу УНС, який сповняв обовязки господаря, привитав приявних гостей вступною промовою. В коротких словах згадав про заслуги УНС супроти членства та про його ідейну роботу для української справи взагалі, підкреслюючи, що нема в світі кращої і фінансово багатшої української допомогово-асекураційної орґанізації від У. Н. Союзу. Ось тому всі українці повинні вступати в ряди тої великої СОЮЗОВОЇ РОДИНИ, яка сьогодня начисляє понад 35,000 членів.

Перший з промовців говорив о. І. Головка, парох місцевої греко-кат. парохії, який кількома влучними прикладами вказав на високу вартість і заслуги У. Н. Союзу для української іміґрації в Злучених Державах, а тепер і в Канаді.

З черги покликаний до слова гром. В. Дідик з Дітройту, головний радний УНС, виявив свою радість і втіху з приводу такого сильного зросту віндзорського відділу, що є доказом, що орґанізування відділів у Канаді є зовсім можливе, бо загал український у Канаді чимраз більше переконується, що У. Н. Союз є орґанізацією не лише для українців у Злучених Державах, але він також щиро витає і приймає в свої обійми і українців з Канади.

Вступаючи в члени У. Н. Союзу, кожний повинен почуватися гордим, бо УНС являється для всього українського загалу добродієм, помагає кожному в усякій потребі, дбає про освідомлення української еміґрації та про плекання народньої культури і помагає українським інституціям на рідних землях. Нинішній час є дуже важкий для українців, бо на З. У. Землі наїхали червоні азійські орди, наче сграшна повінь, яка систематично нищить усі наші культурні надбання, а наші рідні брати не мають змоги протиставитися насильству та дикунській роботі наїзників. Зате УНС на американськім континенті може багато зробити для нашої справи на будуче, бо він має право говорити в імені 35-ох чи 100 тисяч американських і канадійських громадян. Свою промову закінчив побажанням якнайкращого розвою й успіху в праці відділу на будуче.

В дальшім тягу гром. П. Дуда, секр. місцевого відділу і представник УНС в Канаді, відчитує привітний лист від головного уряду УНС, а опісля відчитує листу новопринятих членів. У коротких словах витає їх як секретар відділу та апелює до всіх подбати, щоб незабаром відділ подвоївся.

Наступним промовцем був був д-р А. Т. Кібзей з Дітройту, головний контрольор УНС, який доконав офіціяльного приняття 100 нових членів. Він також зложив привіт в імені головного уряду УНС та висказав своє признання для уряду місцевого відділу і орґанізатора, гром. І. Баєра. Д-р Кібзей завважує, що лекше є членів приєднати, але тяжче їх задержати при УНС. Одначе вірить, що кожний член, який користає з фінансової допомоги та забезпечення, не так легко виступить з УНС, як приміром виступає з якогось іншого звичайного товариства. УНС, неначе старий „вуйко" або „батько", що доробився великого міліонового майна, ніколи не скривдить членів своєї великої родини.

Одну з довших промов виголосив випадковий гість, наш старенький, загально знаний і заслужений вояк, ґенерал В. Сікевич. Переповівши життя нашого народу від найдавніших історичних часів аж по нинішній, згадав про сумні й світлі сторінки нашої сучасности, про нашу вікову неволю й змагання за самостійне державницьке життя. Згадав про невідрадне становище нашого народу на ЗУЗ після большевицького наїзду та закінчив словами: „Невідомо, хто в теперішній війні переможе, але певним є, що українська самостійна держава мусить повстати, чи вороги собі цього бажають, чи ні.

Покликаний до слова гром. І. Баєр, орґанізаор УНС на Канаду, виголосив коротку, але річеву промову, в якій між іншим сказав, що коли він зробив успіх у кампанії приєднування членів до УНС, то вважає, що члени вступили до УНС тому, що розуміють вартість тої орґанізації та її люблять, бо це є найбільша і найпевніша українська орґанізація в світі. Відізвався він також кількома словами до тих присутніх, які ще не є членами УНСоюзу, щоб вони ними стали, і чим скоріше, тим краще буде для них самих. За свою працю для УНС він признання чи похвал не жадає.

Д-р Кібзей іще раз висказує своє признання гром. І. Баєрові, а потім дякує членам за прилагоджену смачну вечерю і рівночасно закликає присутніх зложити датки на покриття коштів приняття.

Опісля покликано до слова п. І. Форися з Дітройту, довголітнього члена УНС і предсідника найбільшого відділу, ч. 292, в Дітройті. Він у коротких словах виявив свою радість з приводу великого зросту віндзорського відділу та побажав йому якнайкращих успіхів на будуче.

Останнім промовцем був гром. Г. Поворозник, голова філії Українського Національного Обєднання в Віндзорі, який висказав повне признання за успіхи і працю відділу, підкреслюючи, що головним нашим завданням є „творити і розбудовувати економічну силу до можливо найвищого ступня, бо світ рахується сьогодні тільки з багатими і сильними". У. Н. Союз будує таку економічну силу. У. Н. Союз учить українців бути точними, учить щадити і памятати про невідоме завтра і вчить, як шанувати гроші. В дальшім тягу своєї промови дякує в імені філії УНО д-рові Кібзеєві і гром. В. Дідикові за їх попертя в грошевій справ Укр. Національного Дому в Віндзорі, як теж дякує головному урядові У. Н. Союзу, що поміг скинути великий тягар з нашої національної святині в Віндзорі, уділяючи позички, якої деінде неможливо було дістати. На закінчення бажає якнайкращих успіхів в розбудові У. Н. Союзу по цілій Канаді.

По промвах відбулася спільна фотографія членів і присутніх гостей. До знимки стали також і нечлени УНС, але на знимці бракує багато членів, які не могли явитися з причини своїх занять, як от українські бизнесмени.

Після знимки спільні балачки і забави з танцями тягнулися до пізної ночі.

Найголовнішим ділом у день другої річниці існування віндзорського відділу було те, що відділ постановив твердо **здобути осяг у приєднуванні нових членів**, бо це є **сорок пять ювилейний рік Українського Народного Союзу.** Віндзорці, звичайно, люблять не податись у своїй постанові, в чім щасти їм Боже!..

О. Цукорник.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

МІНЕАПОЛІС, МІНН.

Українська фільмова вистава.

Милою подією в нашій місцевости була вистава в тутешнім „Принсес Театрі" української фільми „Запорожець за Дунаєм". Я не берусь критикувати фільми з мистецького боку, бо це вже було зроблене в слушний час іншими компетентними людьми. Хочу лише підкреслити, що поява в американськім театрі рідної фільми, яка в гарнім світлі представляє українську минувшину та в якій по україньски говорять артисти, дуже мило вражає українського глядача. Деякі сцени там справді були високо артистичні, а така сцена, як молитва отамана, навіть дуже зворушлива.

Шкода лише, що не всі українці скористали з цеї рідкої нагоди побачити свою рідну фільму. Якби з боку суспільности було підперта свого фільмового промислу, то ми моглиб частіше оглядати рідні фільми.

К. К.

Найменша книжка у світі знаходиться у Злучених Державах. Вона має 200 сторін друку, на котрих надруковано 4,000 слів. Цілість її рівняється величині кістки цукру.

РОСІЙСЬКА АРТИЛЕРІЯ.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БРУКЛИН, Н. Й. Річні збори Тов. Дністер, від. 310., відбудуться в суботу, 9. грудня, в год. 7:30 вечером, у мітінговій ґалі, де завше. Упоминається членів прибути на річні збори, бо буде вибір уряду на 1940. рік. Буде звіт з балю і інші важні справи до полагодження на користь Товариства і У. Н. Союзу. Проситься привести кандидатів до Союзу й Товариства. — В. Венгринович, предс.; С. Пелехатий, кас.; М. Більський, секр.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. Річний мітінг Тов. Українська Січ, від. 182., відбудеться в неділю, 10. грудня, в 2. годині попол., в ґалі парохіяльній, 45-47 Гови Ев., Пасейк, Н. Дж. На порядку нарад є важні справи: Тов. Контр. комісія здасть справоздання з діловодства за 1939. рік, відтак буде вибір уряду на 1940. рік. Кожний член має явитися обовязково. Не явившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. Довгуючі члени, коли не являться і не вирівняють своїх належитостей, будуть суспендовані. — І. Ладичка, предс.; А. Терико, кас.; Г. Яськів, секр.

БРОНКС, Н. Й. Річний мітінг Тов. Згода, від. 210., відбудеться в суботу, 9. грудня, в годині 8. ввечір, в ґали Демократ. Клюбу, 2861 Істерн Булвард. На порядку нарад: звіт старого уряду і вибір нового уряду на 1940 рік. — Теодор Давидів, предс.; Іван Франко, секр.

ВЕСТ ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Річні збори відділу 62. відбудуться в неділю, 10. грудня, в салі 6331 Елмвуд Ев., точно в годині 2. пополудні. Всі члени мусять явитися, бо є справи до полагодження, як заразом вибір уряду на 1940. рік. Не забудьте привести нових членів. — Уряд.

САВТПОРТ, КОНН. Річні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 84., відбудуться в неділю, 10. грудня, в годині 2. пополудні. Проситься кожного члена прибути точно на означений час. — Ю. Гоголь, предс.; М. Ґудзик, секр.

СТЕЙПЛЕТОН, Н. Й. Річні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 211., відбудуться в неділю, 10. грудня, точно в годині 2:30 пополудні, в ґали укр. прав. церкви, 35 Варен ул. Обовязком членів є бути на цих зборах, бо буде справоздання уряду й контролі за цілий рік. Будуть також і інші ванжі справи до полаодженгя. Відтак буде вибір нового уряду на 1940. рік. Напоминається членів прибути і вирівняти свої залеглости, як довги так і карн, щоб по невчасі не було нарікань, що буде суспендований. Урядник або член, не приявний на цих зборах, заплатить кару за статутом. — Григорій Демкович, предс.; Микола Слободзян, кас.; Теодор Соколовський, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Річні збори Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375., відбудуться в неділю, 10. грудня, в год. 12:30 вполудне, в домі У. А. Горожан, 847 Н. Френклин ул. Обовязком кожного члена є бути на цих зборах, щоби вибрати уряд Товариства на 1940. рік і вислухати справоздання контролі за 1939. рік. Довгуючі члени повинні вирівняти свої залеглости на цих зборах з кінцем цього року. — Уряд.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Річні збори Тов. Зап. Січ, від. 155., відбудуться в неділю, 10. грудня, в годині 3. пополудні, в ґали У. Н. Дому. Проситься всіх членів, щоби прибули на згадані збори, бо буде звіт з цілорічного діловодства уряду і контролі, як рівнож вибір уряду на 1940. рік. Взивається довгуючих членів, щоби вирівнювали свій довг по змозкности, бо наразяться на суспендацію. — Іван Макар, предс.; Василь Дригинич, кас.; Андрій Яричевський, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Річні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156., відбудеться в неділю, 10. грудня, в год. 1:30 пополудні, в домі громадськім, 701 Грін ул. Кожний член обовязково має прибути на ці збори, бо буде справоздання за цілий рік і буде вибір нового уряду на 1940. рік. Кожний член, хто залягає який довг, має вирівняти, щоби не було непорозуміння на наступний рік. Просимо привести з собою хоч одного нового члена, щоби збільшити наш відділ 156. Член, що приведе нового члена, отримає нагороду. До побачення з урядом 10. грудня. — Микола Муляр, предс.; Микола Яцик, секр. Павло Закорчений, кас.

ЧЕСТЕР, ПА. Річні збори Бр. Сош. св. Духа, від. 237., відбудуться в неділю, 10. грудня, точно в 3. годині пополудні, в У. Н. Домі при 4. і Ворт ул. Тому, що на таких зборах заходять зміни, або і нові ухвали, тож кожна члениця і член повинні бути присутні конечно, щоб пізніше не було нарікань. Так само почуєте звіт старого уряду і контрольної комісії за минулий рік. Буде вибір нового уряду на 1940. рік. Довгуючі, старайтесь хоч при кінці року сплатити свої залеглости. — Лука Благітка, предс.; Григорій Мотис, кас.; Григорій Стеців, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. Річні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349., відбудуться в неділю, 10. грудня, точно в 2 годині пополудні, в Набожинського. Проситься всіх членів прибути на збори, бо буде справоздання урядників і вибір урядників на 1940. рік. Довгуючі члени мають вирівняти залеглости до Товариства. Не явившийся член підлягає карі після статуту. — Ілько Шеґера, предс.; Дмитро Федина, кас.; Микола Лісний, секр.

АМБРІДЖ, ПА. Річний мітінг Бр. св. Василія Вел., від. 161., відбудеться в неділю, 10. грудня, в годині 2. пополудні, в льокалі під ч. 600 Гленвуд Ев. Проситься всіх членів прийти, бо буде вибір нового уряду на 1940. рік, також будемо принимати нових членів до У. Н. Союзу і до братства. Члени, котрі довгують, повинні вирівняти свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані. — А. Стефанович, предс.; В. Ясиницький, кас.; А. Підуфалий, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. Місячні збори Бр. св. Стефана, від. 221., відбудуться в неділю, 10. грудня, в 12. годині вполудне, на салі церковній, при Оклей і Райс ул. Просимо всіх членів й члениць прибути на збори. — Ф. Васильовський, предс.; О. Любас, кас.; Т. Шпікула, секр.

АЛТУНА, ПА. Річний мітінг відділу 145. відбудеться в неділю, 10. грудня, в церковній ґали, в годині 4. пополудні. Обовязком кожного члена бути приявним і послухати справоздань за 1939. рік. — Евстахій Патроник, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Річні збори Тов. Запорозька Січ, від. 317., відбудуться в неділю, 10. грудня, по Сл. Божій. Обовязком кожного члена є явитися на річні збори, вислухати цілорічного справоздання урядників і контр. комісії, вибрати новий уряд і полагодити найважніщі справи відділу. Також проситься довгуючих членів вирівняти свої вкладки. Ті, що будуть мати все заплачене, дістануть у січні опуст за один місяць товариських вкладок. — Й. Бойко, предс.; М. Дидик, кас.; Р. Пристай, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. Річний мітінг Бр. св. Володимира, від. 65., відбудеться в суботу, 9. грудня (December 9, 1939), в годині 7:30 ввечір, в ґалі парохіяльній при Савт ул. На цей мітінґ проситься всіх членів прибути. Буде справоздання уряду за 1939. рік і вибір уряду на 1940. рік. Також є дуже важні справи до полагодження. — Яків Красновський, голова; Григорій Налева, кас.; Андрій Смит, фін. секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 369., відбудуться в середу 13. грудня, в годині 7:30, на звичайнім місці. Проситься всіх членів прибути на збори на означений час. Пригадується довгуючим членам, щоби прийшли і вирівняли свої залеглі вкладки, щоби закінчити цей рік в порядку. Пригадується ще нашим членам, щоби вписали свої діти до У. Н. Союзу цего місяця і також старших. — М. Куба, секр.

СПРОСТУВАННЯ ПОМИЛКИ

В новинці про восьмий Конґрес „Обєднання", поміщений у „Свободі" з 5. грудня ц. р., серед директорів пропущено назвище Т. Малиґловка; також поміщено „панна М. Кусий", замісць — І. Кузь.

БАНДИТИ ЗАМКНУЛИ КУПЦЯ В ХОЛОДІЛЬНІ.

Купець у Гамілтоні, Онт., Іван Кульчицький, був ограблений із 150 долярів двома бандитами, які потім замкнули його до холодільні. По 45 мінутах надійшла жінка на закуп і випустила перемерзлого купця.

І НЕ БОЖЕВІЛЬНИЙ, І НА СМЕРТЬ НЕ ПІДЕ

Засуджений на смерть 12 літ тому, Гарі Вишницер збожеволів зо страху. Це його врятувало тоді від смертної кари. Тепер він уже вийшов з божевілля, але стейтовий ґубернатор Лімен замінив йому кару смерти на досмертну вязницю.

І ҐУДЗИК НЕ ПОМІГ.

Василь Мандрик загостив до Торонта з Західньої Канади, а свою готівку в сумі 450 долярів забезпечив у задній кишені своїх штанів подвійним ґудзиком. Але коли він сидів у ресторані на Квін Ст. Вест, хтось відтяв ґудзик і висмикнув усю готівку. Прикликана поліція арештувала Джана Шварца, якого підозрівають у відтятті ґудзика.

ПРОПАВ БРАТ.

Українець Микола Скакун із Судбури, Онт., повідомив власті про зникнення свого брата, 26-літнього Івана, який пропав без вісти зо своїм автом і 150 дол. готівки в кишені.

І СТІНИ МАЮТЬ ВУХА.

Коли хтось має таких сусідів, що то люблять підслухувати, то кажемо, що й стіни мають вуха. Та кажуть, що таке прислівя повстало вже давно у Франції, де одна палата в Парижу дійсно мала такі вставлені рури, крізь які можна було підслухувати. Такі „вуха" мали стіни в деяких кімнатах Лювру для того, щоб крізь них могла підслухувати людей французька королева Катерина з Медічів, що то була підмовила свого сина, короля Кароля IX, вчинити різню протестантів в ніч св. Вартоломея.

ЩОБ МОЖНА КРИЛАМИ ЛІТАТИ.

Американський науковий дослідник д-р Лей Е. Чедвик дослідив, що чайці треба дрібно рухнути крилами 15 разів на секунду, щоб могла летіти. А маленький колібр („гомингбирд"), що то над цвітами махає так скоренько крильцями, що аж бренить, рухає 50 разів крилами на секунду. Та навіть і їй не можна рівнятися із звичайною хатньою мухою, що порушує крилами 160 разів на секунду, а джміль аж 250 разів.

Вдома.

Чоловік вертається з міста.

— Знаєш, — каже до жінки, — якийсь дорожкарський кінь хотів мене вкусити в голову.

— Пст! Не кажи нікому. Таж то він занюхав січку...

ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ

(36)

Побачивши, що вони окружені, Тарзан знав, що даремний буде спротив. Дикунів було коло пів сотки. Кожний з них був узброєний списою, якою певно вмів добре орудувати. Зо списами в руках вони підсувались чимраз ближче до білих вязнів. Один із них, видно ватажок, виступив наперед.

Тарзан спокійно до всього придивлявся. Він, завважив, що хоч ті дикуни мають таку саму жовту шкіру, як і ті, яких вони побачили перший раз, то проте обличчя і ціла ноша були трохи відмінні від попередніх. Ті другі, хоч виглядали дико, проте мали певний ступінь цивілізації й були привітливіші.

Ватажок виступив повільно наперед, спрямовуючи кінець своєї списи до Тарзана. „Він зараз пробє Тарзана", закликала схвильовано Дженета. На превелике здивування дикун заговорив ломаною англійською мовою: „Я не вбю його тепер". „Дивіть, дивіть! — „закликав урадований майор. „Він говорить по англійськи!"

„Я, Мунґо, говорю по англійськи", почав знов ватажок. Далі він не запускався в розмову, а списою дав знак своїм товаришам, щоби приступили ближче. Ті виконали його приказ. Звертаючись до вязнів, він сказав: „Ви всі ступаєте за Мунґом, а потім говоріть до Аґті". „Хто такий Аґті?" — запитав Пері. „Побачиш", відповів ватажок.